

HOTĂRÎRE

pentru Controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011
privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție
(Sesizarea nr.18a/2011)

nr. 18 din 04.10.2011

Monitorul Oficial nr.170-175/26 din 14.10.2011

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuînd în componența:

Dna Valeria ȘTERBEȚ – *președinte, judecător-raportor,*

DI Dumitru PULBERE,

DI Victor PUȘCAȘ,

DI Petru RAILEAN,

Dna Elena SAFALERU – *judecători,*

cu participarea dnei Dina Musteață, grefier,

Avînd în vedere sesizarea depusă la 6 iulie 2011, înregistrată la aceeași dată și completată la 20 iulie 2011,

Examinînd sesizarea la 4 octombrie 2011 în ședință plenară publică,

Avînd în vedere actele și lucrările dosarului,

Deliberînd la 4 octombrie 2011 în ședință plenară închisă,

Pronunță următoarea hotărîre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 6 iulie 2011, în temeiul art.25 alin.(1) lit.g) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și art.38 alin.(1) lit.g) din [Codul jurisdicției constituționale](#) de deputații în Parlament, dnii Serghei Sîrbu și Artur Reșetnicov, pentru controlul constituționalității [Hotărîrii Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011](#) privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție (M.O. nr.110-112/204, 2011).

2. Autorii sesizării au pretins, în special, că eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție prin actul contestat s-a efectuat cu încălcarea procedurii de adoptare, fiind incompatibilă cu prevederile art.1 alin.(3), art.6, art.7, art.8, art.66, art.116 și art.123 alin.(1) din [Constituție](#).

3. La 20 iulie 2011 sesizarea a fost completată cu argumente adiționale.

4. Prin decizia Curții Constituționale din 15 august 2011 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudicia fondul cauzei.

5. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției, Centrului pentru Drepturile Omului, Universității de Stat din Moldova, Universității Libere Internaționale din Moldova și Asociației obștești "Juriștii pentru Drepturile Omului".

6. În ședința plenară publică a Curții, autorii sesizării au participat personal. Parlamentul a fost reprezentat de dl Ion Creangă, șeful Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului. Guvernul a fost reprezentat de dl Vladimir Grosu, viceministru al justiției.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

7. Prevederile relevante ale [Constituției](#) (M.O. nr.1/1, 1994) sînt următoarele:

Articolul 6

Separația și colaborarea puterilor

“În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

“Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 66

Atribuțiile de bază

“Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

a) adoptă legi, hotărîri și moțiuni; [...]

j) alege și numește persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege; [...]

Articolul 116

Statutul judecătorilor

“(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sînt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă, stabilit în condițiile legii.

(3) Președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești sînt numiți în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani.

(4) Președintele, vicepreședinții și judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție de Parlament la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Ei trebuie să aibă o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani.

(5) Promovarea și transferarea judecătorilor se fac numai cu acordul acestora.

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.

(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

Articolul 123

Atribuțiile

“(1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători.”

8. Prevederile relevante ale [Legii nr.789-XIII din 26 martie 1996](#) privind Curtea Supremă de Justiție (M.O. nr.332-333/323, 1996; republicată în M.O. nr.196-199/764, 2003) sînt următoarele:

Articolul 9

Numirea în funcție a președintelui, vicepreședinților, judecătorilor Curții Supreme de Justiție

“(1) Președintele, vicepreședinții Curții Supreme de Justiție – președinți ai colegiilor, vicepreședinții colegiilor și judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 30 de zile. Președintele și vicepreședinții Curții Supreme de Justiție – președinți ai colegiilor, vicepreședinții colegiilor Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție pe un termen de 4 ani. [...]

9. Prevederile relevante ale [Legii nr.199 din 16 iulie 2010](#) cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (M.O. nr.194-196/637, 2010) sînt următoarele:

Articolul 3

Sfera de aplicare a prezentei legi

“[...] (2) Prevederile prezentei legi se aplică demnitarului în partea în care statutul acestuia nu este reglementat prin legi speciale. În cazul în care soluțiile juridice prevăzute de prezenta lege și de legea specială care reglementează activitatea demnitarului respectiv diferă, se aplică prevederile legii speciale corespunzătoare.”

Articolul 7

Mandatul demnitarului

“[...] (3) În cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră sau a expirat, iar succesorul de competență nu intră în exercitarea mandatului, demnitarul continuă să-și exercite mandatul pînă la ocuparea funcției de către succesorul de competență.”

10. Prevederile relevante ale [Legii nr.544-XIII din 20 iulie 1995](#) cu privire la statutul judecătorului (M.O. nr.59-60/664, 1995; republicată în M.O. nr.117-119/946, 2002) sînt următoarele:

Articolul 2

Unitatea statutului de judecător

“Judecătorii din toate instanțele judecătorești, inclusiv judecătorii de instrucție, au un statut unic și se disting între ei numai prin împuterniciri și competență.”

11. Prevederile relevante ale [Legii nr.947-XIII cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii din 19 iulie 1996](#) (M.O. nr.64/641, 1996; republicată în M.O. nr.186-188/752, 2003) sînt următoarele:

Articolul 4

Competența Consiliului Superior al Magistraturii

“[...] (1) Întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe referitoare la cariera judecătorilor:

a) face propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, respectiv, Parlamentului de numire, promovare, transferare sau eliberare din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești; [...]

e) dispune interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al judecătoriei sau al curții de apel, în cazul vacanței funcției sau suspendării din funcție a acestora, pînă la completarea funcției vacante în modul stabilit de lege sau anularea suspendării; [...]

12. Prevederile relevante ale [Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000](#) (M.O. nr.57-58/375, 2000; republicată în M.O., ediție specială din 03.10.2006, pag.30) sînt următoarele:

Articolul 4

Actele exceptate de la controlul judecătoresc

“Nu pot fi atacate în instanțele de contencios administrativ:

a) actele exclusiv politice ale Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului, precum și actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice cu responsabilități de protecție a intereselor generale ale statului sau ale instituțiilor publice a persoanelor oficiale de stat, exponente ale unui interes politic sau public deosebit, conform listei prezentate în anexă, parte integrantă a prezentei legi; [...]

ÎN DREPT

13. La 5 iulie 2011 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat [Hotărîrea nr.122](#), prin care Președintele Curții Supreme de Justiție a fost eliberat din funcție “în temeiul art.116 alin.(4) din [Constituție](#) în legătură cu neîndeplinirea funcțiilor de serviciu prevăzute la art.1 alin.(2) din [Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție](#)”.

14. Autorii sesizării consideră că eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție a fost efectuată cu încălcarea procedurii, fără respectarea principiilor fundamentale ale separației puterilor și independenței justiției și contravine prevederilor art.1 alin.(3), art.6, art.7, art.8, art.66, art.116 și art.123

alin.(1) din [Constituție](#).

15. Curtea reține că prerogativa care i-a fost acordată prin articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#) presupune stabilirea corelației dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

16. În acest sens, Curtea reține că articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#) dispune că aceasta:
“[...] exercită, la sesizare, controlul constituționalității [...] hotărârilor Parlamentului [...]”

17. În ceea ce privește aplicarea articolului 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), prin [Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010](#) pentru revizuirea [Hotărârii nr.16 din 28 mai 1998](#) “Cu privire la interpretarea art.20 din [Constituția Republicii Moldova](#)” în redacția [Hotărârii nr.39 din 9 iulie 2001](#) (M.O. nr.58-60/9, 2010), Curtea Constituțională a menționat că:

“[...] [Constituția Republicii Moldova](#), prin art.135 alin.(1) lit.a), abilitează Curtea Constituțională cu controlul constituționalității tuturor actelor adoptate de Parlament, **fără a face distincție între actele normative și cele individuale.** [...]”

18. În acest context, Curtea Constituțională a operat distincția între persoanele oficiale exponente ale unui interes politic și persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit.

19. Curtea și-a menținut practica de exceptare de la controlul de constituționalitate a actelor administrative cu caracter individual emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui **interes politic** deosebit.

20. Pe de altă parte, Curtea Constituțională a statuat că actele administrative cu caracter individual emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern în exercițiul atribuțiilor prevăzute expres de normele constituționale sau legislative, ce țin de alegerea, numirea și destituirea din funcțiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui **interes public** deosebit, pot face obiect al controlului constituționalității la sesizarea subiecților abilitați cu acest drept.

21. În acest sens, în [Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010](#), menționată mai sus, Curtea Constituțională a reținut că:

“[...] Actele emise de Parlament, Președintele Republicii Moldova și Guvern referitoare la persoanele oficiale exponente ale unui interes public deosebit, alese sau numite pentru durata mandatului atribuit, pot face obiect al controlului constituționalității **sub aspectul formei și procedurii de adoptare.** Până la adoptarea de către Parlament a cadrului legal pertinent Curtea Constituțională va decide cu discernământ în cazurile privind funcțiile oficiale cu caracter public deosebit. [...]”

22. Curtea reține că, în aceeași [ordine de idei, prin Hotărârea nr.29 din 21 decembrie 2010](#) pentru controlul constituționalității [Legii nr.95 din 21 mai 2010](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative (M.O. nr.1-4/1, 2011), a declarat neconstituționale normele prin care, contrar concluziilor expuse în [Hotărârea Curții nr.10 din 16 aprilie 2010](#) menționată *supra*, Parlamentul a exclus verificarea în contenciosul constituțional a hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova și hotărârilor Guvernului cu caracter individual, Curtea asumându-și, în baza articolului 135 din [Constituție](#), controlul jurisdicțional al acestei categorii de acte.

23. Aceleași principii au fost reiterate de Curtea Constituțională în [Hotărârea nr.14 din 7 iulie 2011](#) pentru controlul constituționalității [Hotărârii Parlamentului nr.83 din 21 aprilie 2011](#) privind numirea în funcția de Președinte al Curții de Conturi (M.O. nr.118-121/16, 2011).

24. În partea ce ține de specificul mandatului de președinte al Curții Supreme de Justiție, Curtea Constituțională reiterează concluziile conținute în [Hotărârea nr.11 din 27 aprilie 2011](#) pentru controlul constituționalității [Hotărârii Parlamentului nr.30-XVIII din 4 martie 2010](#) privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție (M.O. nr.68-69/10, 2010):

“Conform alin.(4) art.116 din [Constituția Republicii Moldova](#) și [Legii nr.789-XIII din 26.03.1996](#) “Cu privire la Curtea Supremă de Justiție”, Președintele Curții Supreme de Justiție este numit în funcție de Parlament, pentru un mandat de 4

ani, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, din rîndurile judecătorilor Curții Supreme de Justiție, fapt ce exclude aprecierea funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție ca avînd caracter politic, or, funcția de judecător este incompatibilă cu activitatea politică.

Prin urmare, Curtea reține că **funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție nu este o funcție politică.**”

25. Curtea reține că, potrivit articolului 4 lit.a) din [Legea contenciosului administrativ](#), Președintele Curții Supreme de Justiție nu se poate adresa în contenciosul administrativ pentru protecția drepturilor sale ce rezultă din raporturile de serviciu. Din aceste considerente și avînd în vedere [Hotărîrea nr.29 din 21 decembrie 2010](#) menționată *supra*, care se referă la demiterea unei persoane oficiale exponente a unui interes public deosebit, numite pe durata mandatului, hotărîrea Parlamentului, deși este un act cu caracter individual, este pasibilă controlului constituționalității sub aspectul **forme** și **procedurii** de adoptare.

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A COMPETENȚEI AUTORITĂȚII DE A ADOPTA ACTUL

26. Curtea Constituțională reține că articolul 66 lit.a) din [Constituție](#) prevede că Parlamentul adoptă trei categorii de acte: legi, hotărîri și moțiuni. Același articol, la lit.j), conferă Parlamentului funcția de a alege și numi persoane oficiale de stat, în cazurile prevăzute de lege. Dezvoltînd normele constituționale, articolul 11 alin.(2) lit.c) din [Legea privind actele legislative](#) prevede că hotărîrile Parlamentului se adoptă pentru alegerea, numirea, revocarea, destituirea și suspendarea din funcții publice.

27. Avînd în vedere normele constituționale și legale menționate, Curtea conchide că [Hotărîrea nr.122 din 5 iulie 2011](#) privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție corespunde cerințelor prevăzute de articolul 66 din [Constituție](#), actul fiind adoptat de Parlament sub formă de hotărîre, care conține părțile structurale necesare.

28. În ceea ce privește aprecierea juridică a problemei de compatibilitate cu prevederile [Constituției](#) a [Hotărîrii Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011](#) sub aspectul competenței de adoptare, Curtea Constituțională consideră necesară elucidarea naturii juridice a mandatului exercitat de Președintele Curții Supreme de Justiție începînd cu 29 martie 2011 și pînă la data demiterii sale de către Parlament la 5 iulie 2011.

29. În acest context, Curtea Constituțională reține faptul că, examinînd chestiunea dacă termenul de 4 ani, pentru care sînt numiți în funcție președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești, se referă și la Curtea Supremă de Justiție, în [Hotărîrea nr.7 din 18 martie 2004](#) privind interpretarea dispozițiilor art.116 alin.(3) din [Constituție](#), constatînd că alin.(4) al articolului 116 din [Constituție](#) nu stipulează expres durata exercitării funcțiilor de Președinte și vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, a statuat următoarele:

“[...] Întrucît Curtea Supremă de Justiție face parte din cele trei instanțe judecătorești, prin care, conform art.115 alin.(1) din [Constituție](#), se înfăptuiește justiția în Republica Moldova, **dispoziția constituțională privind termenul de 4 ani pentru care sînt numiți în funcție președinții și vicepreședinții instanțelor de judecată cuprinsă în art.116 alin.(3) comportă un caracter general în raport cu alin.(4) care îl succedă și care reglementează desemnarea președintelui, vicepreședinților și judecătorilor Curții Supreme de Justiție.** [...]”

30. În același context, Curtea Constituțională a menționat că:

“[...] Limitarea termenului nu aduce atingere garanțiilor constituționale privind independența, imparțialitatea și inamovibilitatea judecătorului, consacrate de art.116 alin.(1) din [Constituție](#), întrucît vizează doar **funcțiile administrative** deținute în instanțe judecătorești. [...]”

31. Legiuitorul constituant a legiferat expres în [Constituție](#) că durata mandatului Parlamentului este de 4 ani și că acesta se prelungește pînă la întrunirea legală a noii componente (articolul 63); că mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită pînă la depunerea jurămîntului de către Președintele nou ales (articolul 80); că Guvernul își exercită mandatul pînă la data validării alegerilor pentru un nou Parlament, îndeplinind numai funcțiile de administrare a treburilor publice pînă la

depunerea jurământului de către membrii noului Guvern (articolul 103). Astfel, [Constituția](#) stipulează expres prelungirea de drept a mandatelor Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului, acest mecanism fiind destinat asigurării continuității exercitării puterii în stat și evitării vidului de putere.

32. Pe de altă parte, [Constituția](#) nu prevede o normă similară de prelungire de drept a mandatului de 4 ani, prevăzut de articolul 116 alin.(3) din [Constituție](#), în cazul președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești, inclusiv ai Curții Supreme de Justiție.

33. Curtea observă că, prin Hotărîrea nr.529/33 din 23 noiembrie 2010, Consiliul Superior al Magistraturii a anunțat concurs pentru suplinirea funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție. Prin Hotărîrea nr.141/11 din 29 martie 2011, Consiliul Superior al Magistraturii a constatat expirarea la aceeași dată a termenului regulamentar de exercitare a mandatului de Președinte al Curții Supreme de Justiție de către dl Ion Muruianu. În același timp, Consiliul Superior al Magistraturii a decis ca dl Ion Muruianu să continue exercitarea mandatului de Președinte al Curții Supreme de Justiție "*potrivit articolului 7 alin.(3) din [Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică](#)*", potrivit căruia, în cazul în care termenul regulamentar de exercitare a mandatului expiră sau a expirat, iar succesorul de competență nu intră în exercitarea mandatului, demnitarul continuă să-și exercite mandatul pînă la ocuparea funcției de către succesorul de competență.

34. În acest context, Curtea Constituțională reține că, în conformitate cu articolul 3 alin.(2) din [Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică](#), prevederile acestei legi se aplică demnitarului **în partea în care statutul acestuia nu este reglementat prin legi speciale**. În cazul în care soluțiile juridice prevăzute de această lege și de legea specială care reglementează activitatea demnitarului respectiv diferă, se aplică prevederile legii speciale corespunzătoare.

35. Procedura de numire și de eliberare din funcție a președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești este guvernată de legi organice speciale, care au fost adoptate întru dezvoltarea și realizarea prevederilor constituționale.

36. Însă nici [Constituția](#), nici [Legea specială cu privire la Curtea Supremă](#) de Justiție nu reglementează prelungirea mandatului de 4 ani pentru Președintele Curții Supreme de Justiție.

37. Curtea reține că dl Ion Muruianu a fost numit în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție la 29 martie 2007 pentru un termen de 4 ani, în conformitate cu prevederile articolului 116 alin.(3) din [Constituție](#) și articolului 9 din [Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție](#).

38. Astfel, în conformitate cu normele constituționale și legale speciale, termenul de exercitare a mandatului de Președinte al Curții Supreme de Justiție de către dl Ion Muruianu a expirat la 29 martie 2011, fiind astfel consumat integral.

39. Prin urmare, după data de 29 martie 2011, a intervenit vacanța funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție.

40. În acest context, Curtea Constituțională reiterează concluziile statuate în [Hotărîrea nr.2 din 8 februarie 2011](#) pentru interpretarea art.90 alin.(4) din [Constituția Republicii Moldova](#) (M.O. nr.31/4, 2011), potrivit căroră:

"[...] în sens constituțional, vacanța funcției constituie intervalul de timp în care o funcție **nu este ocupată**. [...] În situațiile în care survine vacanța funcției se instituie interimatul funcției. [...]"

[Pct.40 modificat prin [Decizia Curții Constituționale nr.4 din 25.11.2011](#), în vigoare 25.11.2011]

41. Curtea reține că articolul 4 alin.(1) lit.e) din [Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii](#) reglementează interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al judecătoriei sau curții de apel, prezumînd vacanța acestor funcții începînd cu expirarea mandatului și pînă la suplinirea acestora în modul stabilit de lege. Prin urmare, prerogativa de a dispune exercitarea interimatului aparține în exclusivitate Consiliului Superior al Magistraturii.

42. În același timp, Curtea observă că, deși în articolul 4 din [Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii](#) nu este expres menționată Curtea Supremă de Justiție, pornind de la unitatea statutului judecătorilor din toate instanțele judecătorești (articolul 2 din [Legea privind statutul judecătorului](#)) și urmînd raționamentele exprimate în [Hotărîrea nr.7 din 18 martie 2004](#) precitată, decizia privind asigurarea interimatului funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție ține de competența exclusivă

a Consiliului Superior al Magistraturii.

43. Curtea reține că, după expirarea la 29 martie 2011 a termenului de exercitare a mandatului de Președinte al Curții Supreme de Justiție, a intervenit vacanța funcției cu consecințele respective – dispunerea de către Consiliul Superior al Magistraturii a interimatului funcției, organizarea și desfășurarea concursului pentru suplinirea postului vacant de președinte. Astfel, dl Ion Muruianu nu mai deținea funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție, ci exercita interimatul acestei funcții.

44. Consiliul Superior al Magistraturii a propus, iar Parlamentul a dispus eliberarea domnului Ion Muruianu din funcția pentru care el exercita interimatul, care s-a constituit după 29 martie 2011, odată cu expirarea mandatului regulamentar de președinte.

45. Curtea relevă că Parlamentul, adoptând hotărîrea contestată, și-a arogat competențele Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul asigurării interimatului funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție.

46. În lumina celor expuse, Curtea Constituțională consideră că Parlamentul a încălcat competența exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii – de gestionare a situațiilor de interimat al funcției de Președinte al Curții Supreme de Justiție și că, astfel, Hotărîrea Parlamentului contestată este incompatibilă cu prevederile art.6 și art.123 din [Constituție](#).

47. În același timp, analizînd prevederile referitoare la modul de numire în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție și de aplicare a sancțiunilor disciplinare, inclusiv eliberarea din funcție, Curtea Constituțională reține că ele au aplicabilitate doar în cadrul mandatului regulamentar. Legile organice speciale nu reglementează aceste situații de drept apărute după expirarea termenului mandatului, motiv pentru care Curtea consideră necesar să adopte o adresă.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A PROCEDURII DE ADOPTARE A [HOTĂRÎRII NR.122 DIN 5 IULIE 2011](#)

48. Avînd în vedere concluziile de mai sus, precum și anularea la 29 septembrie 2011 de către Curtea Supremă de Justiție a Hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii nr.353/24 din 5 iulie 2011 prin care s-a propus Parlamentului soluționarea chestiunii cu privire la eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție, care a constituit drept temei pentru emiterea actului contestat, Curtea nu consideră necesar să se pronunțe în privința compatibilității acesteia cu normele constituționale sub aspectul respectării procedurii de adoptare.

Pentru motivele arătate, în temeiul art.140 din [Constituție](#), art.26 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), art.6, art.61, art.62 lit.a) și art.68 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se *declară* neconstituțională [Hotărîrea Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011](#) privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție.

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Valeria ȘTERBET

Chișinău, 4 octombrie 2011.
Nr.18.

JCC-02/18a

**Parlamentul Republicii Moldova
4 octombrie 2011**

ADRESĂ

La 13 septembrie 2011 Curtea Constituțională a examinat sesizarea deputaților în Parlament

Serghei Sîrbu și Artur Reșetnicov pentru controlul constituționalității [Hotărîrii Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011](#) privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție.

În procesul examinării sesizării Curtea Constituțională a constatat unele inadvertențe și omisiuni în legile organice speciale: [Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995](#) privind organizarea judecătorească, [Legea nr.789-XIII din 26 martie 1996](#) cu privire la Curtea Supremă de Justiție, [Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996](#) cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, [Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995](#) cu privire la statutul judecătorului, [Legea nr.950-XIII din 19 iulie 1996](#) cu privire la colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care au fost adoptate în dezvoltarea și realizarea prevederilor constituționale referitoare la sistemul judecătorec, în aspectul procedurii de numire a președinților și vicepreședinților de instanțe, inclusiv a președintelui Curții Supreme de Justiție, și aplicării față de aceste persoane a sancțiunilor disciplinare, inclusiv de eliberare din funcție, care, în executarea dispozițiilor constituționale și legale, pot conduce la încălcarea drepturilor și libertăților judecătorilor care administrează instanțele judecătorești, totodată, aducînd atingere principiului fundamental al separației puterilor în realizarea procedurilor respective.

Analizînd prevederile legilor organice speciale în raport cu prevederile constituționale, Curtea atestă o situație de drept incertă privind statutul persoanelor care asigură administrarea instanțelor judecătorești după expirarea termenului mandatului. Or, legile organice speciale nu reglementează situațiile de drept apărute după expirarea mandatului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.116 alin.(3) din [Constituție](#), președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești sînt numiți în funcție pe un termen de 4 ani. [Legea Supremă](#) nu prevede prelungirea mandatului de 4 ani pentru președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești, ca, de exemplu, pentru Parlament și Președintele Republicii Moldova în situații concrete.

În același timp, [Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii](#) reglementează interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al judecătoriei sau al curții de apel, prezumînd exercitarea funcțiilor devenite vacante după expirarea mandatului de 4 ani pînă la suplinirea acestora în modul stabilit de lege (art.4 alin.(1) lit.e)).

Avînd în vedere unitatea statutului judecătorilor din toate instanțele judecătorești (art.2 din [Legea cu privire la statutul judecătorului](#)), Curtea Constituțională observă că legile organice speciale nu reglementează:

- interimatul funcției de președinte sau de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție;
- statutul interimatului funcției de președinte sau vicepreședinte al instanțelor judecătorești, inclusiv al Curții Supreme de Justiție;
- temeiurile și procedura de tragere la răspundere disciplinară a persoanei care asigură interimatul acestei funcții, ca, de exemplu, în cazul Președintelui interimar al Republicii Moldova;
- termenul-limită de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea postului vacant de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești după sau pînă la expirarea mandatului.

Întrucît s-a creat o situație fără precedent, în care Curtea Supremă de Justiție – organul suprem al puterii judecătorești – este administrată timp îndelungat de persoane, care nu sînt învestite în funcție conform prevederilor art.116 alin.(3) și alin.(4) din [Constituție](#), iar prevederile alin.(6) al aceluiași articol pun în sarcina Parlamentului stabilirea prin lege organică a modului de sancționare a judecătorilor, Curtea Constituțională, călăuzindu-se de art.28¹ din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și art.79 din [Codul jurisdicției constituționale](#), solicită Parlamentului să examineze prezenta adresă și să informeze Curtea, în termenele stabilite de legislație, despre decizia adoptată.

**PREȘEDINTELE ȘEDINȚEI
CURȚII CONSTITUȚIONALE**

Valeria ȘTERBET